

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Grønlandsudvalget 2022-23 (2. samling)
L 39 - endeligt svar på spørgsmål 3
Offentligt

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Grønlandsudvalg

Dato: 24-03-2023
Enhed: Demokrati
Sagsbeh.: MSOA
Sagsnr.: 2020-8916
Dok. nr.: 590665

Folketingets Grønlandsudvalg har den 23. februar 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 2 (L 39) til indenrigs- og sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Spørgsmål nr. 2:

”Er regeringen villige til at skabe lovhjemmel for, at grønlændere bosat i Danmark, har mulighed for at stemme til folketingsvalg, Inatsisartut- og kommunalvalg i Grønland, ligesom man med denne lovændring gør det muligt for personale udsendt af Grønlands Selvstyre udenfor Riget? Ved at fastholde en stemmeret i sit oprindelige hjemland styrker man repræsentationen og rettighederne af grønlændere bosiddende i Danmark, ligesom det kan styrke deres tilknytning og ønske om at flytte hjem til Grønland på sigt.”

Svar:

Inatsisartut- og kommunalvalg i Grønland hører under Grønlands Selvstyres kompetence, og det er derfor alene op til Grønlands Selvstyre at beslutte, om eksempelvis personer bosat i Danmark skal kunne stemme til disse valg i Grønland.

Lovgivningen om valg til Folketinget i Danmark, på Færøerne og i Grønland hører derimod under Folketinget.

Det grundlæggende princip i folketingsvalglovgivningen er, at vælgerne kan stemme på de partier og kandidater, der stiller op der, hvor vælgeren bor. Grønlændere, færinger og danskere er som bekendt alle danske statsborgere og har de samme rettigheder i forhold til folketingsvalg. Vælgere, der bor i Grønland, kan således stemme i deres grønlandske bopælskommune – og på de partier og kandidater, der stiller op der – efter reglerne om folketingsvalg i Grønland. Vælgere, der bor på Færøerne, kan stemme i deres færøske bopælskommune – og på de partier og kandidater, der stiller op der – efter reglerne om folketingsvalg på Færøerne. Og vælgere, der bor i Danmark, kan stemme i deres danske bopælskommune – og på de partier og kandidater, der stiller op der – efter reglerne om folketingsvalg i Danmark.

Som vælger kan man dermed ikke selv vælge, i hvilken rigsdal eller i hvilken kommune ens stemme skal tælle med ved et folketingsvalg.

Det hænger bl.a. sammen med, at antallet af mandater efter reglerne i grundloven skal fordeles mellem landsdelene under hensyn til indbyggertal, vælgertal og befolkningstæthed. Når vælgere alene kan stemme der, hvor de bor, kan man desuden ikke spekulere i, hvor en stemme eksempelvis skal afgives for at have en særlig indflydelse på valgresultatet, og dermed omgå principperne for, hvor i landet mandaterne skal fordeles.

Princippet har desuden stor praktisk betydning, idet et folketingsvalg afvikles i løbet af få uger efter valgudskrivelsen. Det er vigtigt for valgets ordentlige og korrekte afvikling, at valglisterne (kommunernes lister over, hvem der har ret til at stemme på de enkelte valgsteder) kan dannes direkte og automatisk på grundlag af oplysningerne om bl.a. vælgernes bopæl i CPR.

Derfor er muligheden for at ansøge om at blive optaget på valglisten i en anden kommune end ens bopælskommune forbeholdt nogle ganske få vælgere.

Det drejer sig om personer ansat i den danske stat, der er beordret til tjeneste uden for riget, og som på tidspunktet for udsendelsen bor i Grønland, men som tidligere har boet i Danmark. Med lovforslaget kommer det også til at gælde personer ansat i Grønlands Selvstyre, der er beordret til tjeneste uden for riget, og som på tidspunktet for udsendelsen bor i Danmark, men som tidligere har boet i Grønland. Efter regeringens opfattelse er det rimeligt og hensigtsmæssigt, at netop disse personer under deres udsendelse kan søge om at stemme i en anden del af riget end der, hvor de er bopælsregistreret i CPR under deres ophold uden for riget.

Af de nævnte principielle og praktiske årsager har regeringen derimod ikke planer om at indføre en sådan valgfrihed for en større gruppe af vælgere.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde